

valget havde taget denne Sag alvorlig for og havde gjennemgaaet alle de forskjellige Akter, i det Mindste den vigtigste Del af dem, og saa derefter var kommet til sit Resultat, vilde jeg vistnok have kunnet finde det overmaade belærende; det vilde da have gjort mig ondt at have handlet anderledes, end Udvalget kunde bifalde det, og det vilde kunne være en Lære for Folk, der i Fremtiden komme i den Stilling at skulle tage lignende Bestemmelser; men naar Udvalget (Modsigelse af Nimestad) — ja, jeg beder det ærede Mindretal undskyldte; det gjælder naturligvis ikke ham, da han slet ikke har sluttet sig dertil — naar altsaa Udvalgets Flertal uden nogensomhelst Begrundelse udtaler den Dom om Ministeriets Afgjørelse af Sagen, at den er ogsaa blandt de Forhold, som ikke egne sig til at vække Tillid til Ministeriets Licitationsvilkaar, tror jeg, at der ikke kan tillægges denne Udtalelse overmaade megen Vægt, og jeg tør forsiſke, at den daværende Marineminister ikke i særlig høj Grad føler sig trykket af den. Det forekommer mig tværtimod, at naar en saadan Dom sælbes uden nogensomhelst synlig Gjennemgaaen af de Aktstykker, der have foreligget, vil jeg snarere som Medlem af dette Thing kunne sige, at det er en Maade at behandle en Sag paa, som ikke egner sig til at vække Thingets Tillid til den Omhu og Upartistighed, hvormed Udvalgets Flertal har behandlet den. Den Mangel paa Upartistighed, som jeg bestemt synes gaar igjennem det ærede Flertals Bemærkninger, gjælder jo forøvrigt ikke alene Ministeriet, men fuldt saa meget den indenlandske Maskinfabrik, hvorfra „Obin's Maskiner“ ere blevne leverede. Det har dog gleden mig i saa Henseende at høre, hvad der er udtalt af et æret Medlem af dette Flertal (Bojzen), at han finder det fuldt berettiget af Ministeriet indenfor visse Grændser at støtte et saadant indenlandsk Firma; thi ogsaa jeg mener, at det virkelig er berettiget at gjøre det. Jeg vil udtale, at Søværnet vilde navnlig i Krigstid ikke være i Stånd til at vedligeholde sit Materiel, naar der ikke i Landet, og da naturligvis helst i Kjøbenhavn, fandtes en saadan Maskinfabrik. Det vilde ellers være nødvendigt, i Stedet for det ubetydelige Maskinværksted, man nu har ude paa Orlogsværftet, at etablere en virkelig stor Maskinfabrik, idet man i Krigstid maa have et Sted, hvor man, naar Omstændighederne gjøre det nødvendigt, kan faae alle de forskjellige Dele af en Maskine erstattede. Man har da ogsaa i mange andre Lande gjort meget store Anstængelser for til en vis Grad at kunne gjøre sig uafhængig af udenlandske Maskinfabriker. For at nu imidlertid en saadan privat Maskinfabrik skal kunne bestaa under vore smaa Forhold, er det nødvendigt, at den støttes fra Marinens Side, saaledes at den jævnlig faar Bestillinger derfra, og det har kun kunnet glæde mig, at det nævnte ærede Medlem af Flertallet samstemmer i denne Betragtning. At

det naturligvis maa ske under fornuftig Hensyntagen til forskellige Forhold og navnlig saaledes, at man paa ingen Maade holder Konkurrencen borte, deri er jeg fuldkommen enig med det ærede Medlem; men jeg tror ogsaa, det maa erkjendes, at dette paa ingen Maade har været Tilfældet. Som det blev bemærket før og ogsaa findes omtalt i det ærede Mindretals Del af Betænkningen, er jo af de 5 Maskiner, der bleve anskaffede, medens jeg havde den Ære at være Marineminister, kun de to bestilte hos den indenlandske Fabrik, saa jeg tror med fuld Fyde at kunne sige, at jeg ikke i nogen utilbørlig Grad har støttet denne Fabrik. Jeg maa med det Samme bemærke, at naar der af det ærede Medlems Udtalelser synes at fremgaa den Formening, at de udenlandske Fabrikanter, man i den senere Tid har henvendt sig til, skulde være Fabrikanter af anden Rang, saa forholder det sig ingenlunde saaledes. Af de to Fabrikanter, fra hvem der er indkommet Tilbud om Maskiner til de 5 Skibe, er den ene Humphreys & Tennent, som har leveret de fleste Maskiner til den nyere Del af den engelske Flaade, ligesom ogsaa den anden, Robert Napier & Co., har leveret et stort Antal Maskiner. Men uagtet den Udtalelse, vi i Dag have hørt af det ærede Medlem for Præsids Amts 6te Valgrebs (Bojzen), og som jeg paaskønner, efter som jo ogsaa han mener, at gyldige Grunde tale for indenfor visse Grændser at støtte den indenlandske Maskinfabrik, vi have, saa overraskede det mig dog at høre denne Udtalelse, idet der i Betænkningen helt igjennem gaar en saa decideret Mangel paa Upartistighed overfor det indenlandske Firma. Jeg skal nævne flere Smaating i den Retning. Der er saaledes Tale om Anskaffelsen af Maskinerne til Kanonbaadene „Storebelt“ og „Lillebelt“. Maskinen til „Storebelt“ er anskaffet hos Burmeister og Wain, Maskinen til „Lillebelt“ hos et engelsk Firma, og hvor den førstnævnte Maskine omtales, siges der da: Maskinerne til „Storebelt“ er prøvet den 17de August 1875 og efter Kommissionens Betænkning have Fabrikanterne Burmeister og Wain opfyldt Kontraktens Bestemmelser i alle Punkter, kun at Baaden med Hensyn til Dybdgaaende er bleven en Del lettere end efter Tegningen.“ Man har jo her formelig søgt efter Noget at sige imod Fabrikanterne, idet disse jo slet ikke have havt det det Mindste at gjøre med, om Baaden er bleven lettere eller sværere. Naar man nu imidlertid ser Statsrevisionens Betænkning, hvoraf denne Passus er udtagen — jeg maa iøvrigt paaskønne, at Statsrevisionens Betænkning er for Marineministeriets Bedkommende i høj Grad upartist — saa vil det ses, at der siges om disse Maskiner, at Kommissionen udtaler sig i sin derom indgivne Betænkning „i det Hele meget rosende“; men disse Ord ere forsvundne i Udvalgets Betænkning. Gaar man derefter til Maskinen til „Lillebelt“,